

THÀNH ỦY TP THANH HÓA
VĂN PHÒNG

*

Số 3374 - CV/VPTU

V/v gửi bài viết Quyết liệt đổi mới, cải cách
toàn diện bộ máy của hệ thống chính trị: tinh,
gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

TP. Thanh Hóa, ngày 09 tháng 12 năm 2024

Kính gửi: - Các đồng chí Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố;
- Trưởng, phó các phòng, ban, đơn vị trực thuộc UBND thành phố;
- Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND các phường, xã.

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Thường trực Thành ủy, Văn phòng Thành ủy kính gửi tới các đồng chí Thành ủy viên, Trưởng, phó các phòng, ban, ngành thành phố, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND các phường, xã nội dung bài viết của tác giả Trần Mai Hương đăng trên Báo Nhân dân số 25227, ra ngày 05/12/2024 với tiêu đề “Quyết liệt đổi mới, cải cách toàn diện bộ máy của hệ thống chính trị: tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả” (có bài viết kèm theo).

Đề nghị các đồng chí Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố, Trưởng, phó các phòng, ban, đơn vị trực thuộc UBND thành phố, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND các phường, xã tiếp tục nhận thức và nắm vững về đường lối của Đảng và Nhà nước về đổi mới, sắp xếp lại bộ máy của hệ thống chính trị tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, đưa đất nước vươn mình mạnh mẽ, khẳng định vị thế trên trường quốc tế trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc./.

Nơi nhận:

- Như kính gửi,
- Thường trực Thành ủy (b/c),
- Lưu Văn phòng Thành ủy.

CHÁNH VĂN PHÒNG

Ngô Ngọc Hiếu

Quyết liệt đổi mới, cải cách toàn diện bộ máy của hệ thống chính trị: tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả

Đổi mới, sắp xếp lại bộ máy của hệ thống chính trị tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả không chỉ là đòi hỏi cấp thiết mà còn là động lực quan trọng để đưa đất nước phát triển toàn diện trong bối cảnh mới. Tổng Bí thư Tô Lâm nêu rõ "việc tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị là đòi hỏi rất cấp thiết trong tình hình thực tiễn".

Bộ Chính trị xác định, việc tổng kết Nghị quyết số 18 (Khóa XII) về sắp xếp, hoàn thiện tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh, gọn, mạnh, hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, là cuộc cách mạng về tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, cần sự thống nhất rất cao về nhận thức và đoàn kết trong hành động của toàn Đảng, toàn dân và cả hệ thống chính trị. Đổi mới bộ máy của hệ thống chính trị theo hướng tinh, gọn, mạnh sẽ cắt giảm những tầng nấc trung gian, không cần thiết, thúc đẩy hiệu quả phối hợp giữa các cơ quan, tổ chức, nâng cao năng lực lãnh đạo, nâng cao chất lượng quản lý, nâng cao hiệu quả hoạt động để khơi thông mọi nguồn lực trong xã hội.

Những vấn đề đặt ra trong đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị

Công tác đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị trong thời gian qua đã đạt được nhiều bước tiến quan trọng, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, củng cố lòng tin của nhân dân vào Đảng và Nhà nước, đồng thời tạo tiền đề để phát triển bền vững trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng. Những kết quả tích cực đạt được không chỉ phản ánh quyết tâm chính trị cao độ mà còn thể hiện sự nỗ lực đồng bộ của các cấp, các ngành trong việc cải cách bộ máy theo hướng tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả và hiện đại.

Tuy nhiên, việc đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị vẫn còn nhiều vấn đề cần giải quyết, chưa đạt được sự đồng đều và hiệu quả tại tất cả các cấp, thiếu tính đồng bộ và tổng thể, chưa kết hợp chặt chẽ với tinh giản biên chế, cơ cấu lại tổ chức và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức.

Đặc biệt, việc phân định chưa rành mạch gây nên tình trạng thiếu trách nhiệm, "lấn sân", thậm chí cản trở hoặc "vô hiệu hóa" các chức năng của nhau. Đồng thời, phân cấp và phân quyền cho địa phương chưa mạnh mẽ, thiếu đồng bộ và chưa hợp lý, chưa đáp ứng được yêu cầu và nhiệm vụ trong giai đoạn mới. Điều này tiếp tục duy trì cơ chế "xin-cho" và khiến chi phí vận hành hệ thống tổ chức bộ máy trở nên quá lớn, làm giảm đáng kể tính hiệu quả và năng suất hoạt động.

Chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức còn nhiều bất cập và chưa đồng đều. Tình trạng "vừa thừa, vừa thiếu, vừa yếu" cán bộ diễn ra khá phổ biến, khi các vị trí yêu cầu chuyên môn cao lại thiếu nhân sự phù hợp, trong khi lại dư thừa một số

vị trí không thật sự cần thiết dẫn đến hiệu suất làm việc thấp, làm giảm niềm tin của người dân và gây nhiều bức xúc trong dư luận.

Các hạn chế trong quá trình đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị có nhiều nguyên nhân. Trong đó chủ yếu là do mô hình tổ chức tổng thể của hệ thống chính trị chưa thật hoàn thiện; nhận thức và hành động của cấp ủy, tổ chức đảng, tập thể lãnh đạo, người đứng đầu ở một số cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương chưa đầy đủ, chưa sâu sắc, quyết tâm chưa cao, hành động thiếu quyết liệt.

Đó là tâm lý e ngại thay đổi ở một bộ phận cán bộ, công chức. Thói quen làm việc cũ kỹ, thiếu sáng tạo khiến việc triển khai các biện pháp cải cách gặp nhiều khó khăn.

Sự thiếu hụt các quy định cụ thể và hướng dẫn thực hiện khiến việc triển khai các chủ trương sắp xếp bộ máy gặp nhiều trở ngại.

Sự phối hợp giữa các cơ quan, ban, ngành trong quá trình đổi mới chưa thực sự hiệu quả. Một số nơi vẫn tồn tại tư duy cục bộ, thiếu sự thống nhất trong việc thực hiện các nghị quyết và chính sách. Thêm vào đó, nguồn lực đầu tư cho cải cách, bao gồm tài chính và nhân lực, vẫn còn hạn chế. Việc này đặc biệt rõ ràng trong việc ứng dụng công nghệ thông tin và đào tạo, nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ.

Quan điểm "hiệu lực, hiệu năng, hiệu quả", tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng" và phương châm "Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở".

Quan điểm "hiệu lực, hiệu năng, hiệu quả" trong đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn là chỉ đạo có tầm nhìn dài hạn nhằm cải cách bộ máy Nhà nước, giúp hệ thống chính trị hoạt động thông suốt và đạt được mục tiêu phục vụ nhân dân một cách tốt nhất.

Hiệu lực trong quá trình đổi mới, cải cách bộ máy của hệ thống chính trị đề cập đến khả năng thi hành các quyết định và chính sách của Đảng, Nhà nước một cách nhanh chóng và chính xác. Điều này đòi hỏi một hệ thống chính trị phải được tổ chức khoa học, không có sự chồng chéo trong chức năng, nhiệm vụ, giảm bớt các tầng lớp trung gian, giúp việc ra quyết định và triển khai chính sách trở nên thuận lợi, thông suốt.

Hiệu năng thể hiện khả năng thực hiện nhiệm vụ và đạt được mục tiêu với nguồn lực ít nhất nhưng lại mang lại kết quả cao nhất. Trong quá trình sắp xếp lại bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hiệu năng cao sẽ giúp giảm thiểu các tổ chức, cơ quan không cần thiết, tối ưu hóa nguồn lực, giảm bớt đầu mối quản lý, từ đó nâng cao chất lượng công việc mà không làm tăng chi phí vận hành bộ máy.

Việc hợp nhất các cơ quan, đơn vị có chức năng tương đồng là một trong những giải pháp quan trọng để đạt được hiệu năng cao. Hiệu quả cuối cùng là yếu

tổ quan trọng nhất phản ánh kết quả thực tiễn của công tác cải cách bộ máy của hệ thống chính trị. Điều này không chỉ giúp bộ máy trở nên gọn nhẹ hơn, linh hoạt hơn mà còn đảm bảo công tác quản lý đạt được kết quả tốt nhất, phục vụ lợi ích chung của toàn xã hội.

Các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị, các cấp, ngành, trước hết là cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu cần gương mẫu, chủ động, thực hiện với quyết tâm cao nhất, hành động quyết liệt trong thực hiện nhiệm vụ được giao theo tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng", "Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở"; xác định những nội dung, công việc ưu tiên và phối hợp nhịp nhàng trong triển khai thực hiện, quyết tâm hoàn thành việc tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị theo đúng mục tiêu, yêu cầu và tiến độ đề ra.

Tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng" và phương châm "Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở" thể hiện một triết lý hành động quyết liệt, năng động và chủ động của cả bộ máy trong hệ thống chính trị. Đây là một quan điểm đề cao sự tự chủ và tinh thần trách nhiệm ở mọi cấp, đồng thời nhấn mạnh rằng cải cách, đổi mới không thể chỉ phụ thuộc vào sự chỉ đạo từ trên xuống mà cần sự vào cuộc đồng bộ, khẩn trương của tất cả các cấp chính quyền.

Cần hiểu, "vừa chạy vừa xếp hàng" là cách nói hình tượng, thể hiện sự linh hoạt và chủ động trong hành động. Nó gợi ý rằng không nên chờ đợi mọi thứ trở nên hoàn hảo hoặc đầy đủ điều kiện mới bắt tay vào thực hiện mà cần hành động ngay lập tức trong khi tiếp tục hoàn thiện quy trình. Điều này đặc biệt phù hợp trong bối cảnh hiện nay, khi những thách thức về kinh tế, xã hội và quốc tế đòi hỏi phản ứng nhanh chóng và kịp thời. Sự linh hoạt này không chỉ giúp đẩy nhanh tiến độ mà còn tạo điều kiện để thích ứng với những biến động, bất ngờ trong quá trình triển khai các chính sách hoặc chương trình hành động.

"Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở" nhấn mạnh tính đồng bộ và chủ động ở mọi cấp quản lý. Phương châm phản ánh một cách tiếp cận dựa trên tinh thần trách nhiệm liên đới: Mỗi cấp phải tự đảm bảo tiến độ công việc của mình mà không phụ thuộc vào sự hoàn thiện của cấp khác.

Đây không chỉ là lời kêu gọi hành động mà còn là nguyên tắc để tránh tình trạng ỷ lại, chùng chéo hoặc trì trệ trong hệ thống. Khi mỗi cấp chính quyền đều thực hiện công việc một cách chủ động, tự giác và không chờ đợi, cả hệ thống sẽ vận hành hiệu quả hơn, tạo ra sự lan tỏa tích cực từ trên xuống dưới.

Tinh thần này cũng đặt ra yêu cầu cao về năng lực quản lý, phối hợp và giám sát. Hành động nhanh không đồng nghĩa với hành động thiếu cân trọng, mà cần sự đồng bộ trong việc thiết lập mục tiêu, hướng đi và tiêu chuẩn chung. Bởi nếu không có sự liên kết chặt chẽ, mỗi cấp tự ý triển khai mà không có sự đồng

thuận và định hướng từ trên, hệ thống có thể rơi vào trạng thái "mạnh ai nấy làm" hoặc lãng phí nguồn lực.

Như vậy, tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng" và "Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở" không chỉ là sự thúc đẩy để hành động nhanh chóng, kịp thời mà còn là lời nhắc nhở về trách nhiệm chung và sự đồng bộ trong hệ thống. Đây là cách tiếp cận phù hợp để Việt Nam ứng phó với những thách thức phức tạp và tận dụng hiệu quả các cơ hội phát triển trong bối cảnh toàn cầu hóa và đổi mới sâu rộng hiện nay.

Hiện nay, sự phát triển của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đi đôi với yêu cầu hội nhập quốc tế sâu rộng, đòi hỏi một bộ máy quản lý có khả năng thích nghi cao, nhanh nhạy và sáng tạo. Sự trì trệ trong cải cách thể chế và thiếu sự kết nối hiệu quả giữa các cấp, các ngành đã gây cản trở cho những nỗ lực đổi mới. Trong bối cảnh đó, việc chậm trễ sắp xếp lại bộ máy của hệ thống chính trị sẽ dẫn đến nguy cơ tụt hậu, bỏ lỡ cơ hội phát triển và dễ nảy sinh sự bất mãn trong xã hội.

Giải pháp đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả

Tinh gọn bộ máy của hệ thống chính trị không chỉ là nhiệm vụ của riêng Việt Nam mà còn là xu thế chung của các nước phát triển. Một hệ thống chính trị tinh gọn giúp giảm thiểu sự chồng chéo, tạo điều kiện để các cơ quan phối hợp chặt chẽ hơn, tránh chồng chéo chức năng và nhiệm vụ, góp phần tiết kiệm nguồn lực, giảm gánh nặng ngân sách Nhà nước và nâng cao tính chuyên nghiệp của đội ngũ cán bộ, công chức.

Bộ máy quản lý hiện đại cần dựa trên các nguyên tắc khoa học, tránh các thủ tục hành chính phức tạp, rườm rà. Để tinh gọn tổ chức, nâng cao năng lực đội ngũ, hệ thống chính trị đáp ứng hiệu quả các nhu cầu phát triển ngày càng cao, cần chú trọng những vấn đề sau.

Thứ nhất, cần tập trung xây dựng và hoàn thiện khung pháp lý. Đây là yếu tố then chốt để đảm bảo quá trình đổi mới bộ máy của hệ thống chính trị được thực hiện minh bạch, đồng bộ và hiệu quả. Hệ thống pháp luật cần được rà soát kỹ lưỡng, sửa đổi và bổ sung nhằm loại bỏ sự chồng chéo, mâu thuẫn giữa các văn bản quy phạm pháp luật.

Đặc biệt, cần xây dựng các quy định cụ thể, rõ ràng về trách nhiệm và quyền hạn của từng cơ quan, tổ chức trong bộ máy Nhà nước, từ đó tăng cường tính minh bạch và trách nhiệm giải trình. Việc hoàn thiện các chính sách liên quan phân cấp, phân quyền là vô cùng quan trọng. Những chính sách này cần tạo điều kiện cho chính quyền địa phương phát huy tối đa vai trò quản lý và điều hành, vừa giảm bớt áp lực cho cấp Trung ương, vừa thúc đẩy sự linh hoạt, sáng tạo tại địa phương trong giải quyết các vấn đề thực tiễn phát sinh.

Thứ hai, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và thúc đẩy quá trình chuyển đổi số. Trong kỷ nguyên công nghệ 4.0, chuyển đổi số không chỉ là xu hướng mà còn là giải pháp tối ưu để hiện đại hóa quản lý và phục vụ người dân. Việc triển khai mạnh mẽ chính quyền điện tử, hệ thống quản lý dữ liệu tập trung và dịch vụ công trực tuyến là yêu cầu cấp thiết.

Các cơ quan hành chính cần ứng dụng công nghệ hiện đại như trí tuệ nhân tạo (AI), phân tích dữ liệu lớn (Big Data), và điện toán đám mây để hỗ trợ quá trình ra quyết định và cải thiện chất lượng quản lý. Việc nâng cao kỹ năng sử dụng công nghệ cho đội ngũ cán bộ, công chức là một nhiệm vụ quan trọng. Các chương trình đào tạo và bồi dưỡng kỹ năng số cần được tổ chức thường xuyên, nhằm trang bị cho cán bộ khả năng làm chủ công nghệ hiện đại và vận dụng hiệu quả vào công việc hàng ngày, đáp ứng tốt hơn yêu cầu của thời kỳ chuyển đổi số.

Thứ ba, tiếp tục tinh giản biên chế và nâng cao chất lượng nhân sự. Tinh giản biên chế tiếp tục là một giải pháp trọng tâm nhằm hướng tới xây dựng bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn và hiệu quả. Tinh giản biên chế không chỉ dừng lại ở việc giảm số lượng mà cần chú trọng hơn đến việc nâng cao năng lực và phẩm chất của đội ngũ cán bộ, công chức đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ thực tiễn đang đặt ra.

Để thực hiện điều này, cần xây dựng các tiêu chuẩn cụ thể về năng lực chuyên môn và đạo đức nghề nghiệp, phù hợp với từng vị trí công tác. Quy trình tuyển dụng cần được cải tiến theo hướng minh bạch, công khai và dựa trên năng lực thực tế, đồng thời chú trọng thu hút nhân tài trẻ có trình độ cao và tư duy sáng tạo.

Thứ tư, sắp xếp lại bộ máy tổ chức theo hướng tinh gọn. Sắp xếp lại bộ máy tổ chức là một yêu cầu thiết yếu để giảm thiểu sự chồng chéo trong chức năng, nhiệm vụ giữa các cơ quan, đơn vị. Cần tiếp tục rà soát, sắp xếp lại các đơn vị sự nghiệp công lập, tập trung vào việc giảm bớt các tổ chức hoạt động kém hiệu quả hoặc không còn phù hợp với nhu cầu thực tiễn. Các cơ quan không đáp ứng được yêu cầu đổi mới cần được tinh giản hoặc chuyển đổi chức năng, đảm bảo thích nghi với xu hướng phát triển và phục vụ tốt hơn cho lợi ích của người dân.

Thứ năm, đổi mới phương thức lãnh đạo và quản lý. Phương thức lãnh đạo hiện đại cần dựa trên các nguyên tắc khoa học, chú trọng vào kết quả đầu ra thay vì chỉ tập trung vào quy trình. Lãnh đạo cần phát huy vai trò định hướng, giám sát và đánh giá hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị để đảm bảo mục tiêu và yêu cầu công việc. Cần xây dựng cơ chế đánh giá hiệu quả làm việc của cán bộ, công chức một cách minh bạch, công bằng, dựa trên các tiêu chí rõ ràng và cụ thể. Những cán bộ không đáp ứng được yêu cầu công việc cần được thay thế kịp thời để tránh tình trạng trì trệ, bảo đảm công việc luôn được triển khai thông suốt, không làm giảm năng suất chung của toàn hệ thống.

Thứ sáu, định hướng chiến lược dài hạn. Quá trình này cần được thực hiện theo một chiến lược lâu dài, lộ trình rõ ràng và phải được giám sát chặt chẽ. Chiến lược này cần đặt ra mục tiêu xây dựng bộ máy của hệ thống chính trị khoa học, linh hoạt, có khả năng đáp ứng tốt các yêu cầu của thời đại, phù hợp với thực tiễn đất nước. Việc kết hợp tinh giản tổ chức, nâng cao chất lượng nhân sự, ứng dụng công nghệ hiện đại và phát huy vai trò giám sát xã hội sẽ là yếu tố then chốt để tạo dựng bộ máy của hệ thống chính trị hiệu quả, minh bạch, và hướng tới phục vụ lợi ích của nhân dân.

Tiếp tục đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu năng, hiệu quả là nhiệm vụ mang tính chiến lược, đòi hỏi sự quyết tâm cao từ Đảng, Nhà nước, và sự chung sức, đồng lòng của toàn dân. Việc xây dựng một bộ máy quản lý khoa học, hiện đại, minh bạch, và linh hoạt không chỉ giúp giải quyết các vấn đề nội tại mà còn tạo đà cho đất nước phát triển bền vững, tự tin bước vào kỷ nguyên hội nhập và cạnh tranh toàn cầu. Với sự kết hợp giữa tư duy đổi mới, tinh thần trách nhiệm và ứng dụng mạnh mẽ các tiến bộ khoa học công nghệ, là nền tảng quan trọng để đưa đất nước vươn mình mạnh mẽ, khẳng định vị thế trên trường quốc tế trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

TRẦN MAI HƯƠNG